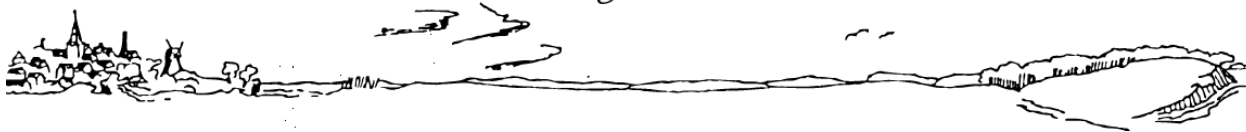

FORENINGEN for BYGNINGS- og LANDSKABSKULTUR for SYDFYN

FOREDRAG EFTER GENERALFORSAMLING

d. 20. april kl. 19 på Svendborg Gymnasium

Efter årets generalforsamling vil foreningens næstformand Ole Visti Petersen fortælle om foreningens arbejde gennem 40 år. Foreningen blev dannet 19. april 1969.

Arkivundersøgelser viser, at foreningen har været aktiv på mange fronter og flere steder har sat sit præg det sydfynske område.

DEBATMØDE OM BYEN OG HAVNEN må desværre aflyses.

Bestyrelsen beklager, at det tidligere varslede medlemsmøde i slutningen af april, af div. praktiske grunde, desværre må udsættes til et senere tidspunkt.

Bestyrelsens beretning for 2008

Fremlagt på generalforsamlingen d. 20.4.2009 på Svendborg Gymnasium

På vegne af den samlede bestyrelse, v. formand Rudi Rusfort Kragh, april 2009

Nationalpark i Det Sydfynske Øhav

Nationalparken er i det forløbne år kommet i spil igen. Bestyrelsen har fulgt arbejdet helt fra 2003-2004 og den forrige Turistchef Niels Balvig var oplægsholder til debat på Generalforsamlingen i 2004 om netop dette projekt. Bestyrelsen har stor sympati for projektet.

Kortet viser det areal der omhandler Nationalparken. I øjeblikket er arealet til høring om hvor grænsen skal være, for hvilke områder der er indenfor og udenfor Nationalparken

Halvdelen af det område By og Land-Sydfyn dækker indgår i det areal der muligvis bliver den kommende Nationalpark.

Kulturarven og det sydfynske område

Området har også andre store kulturarvsværdier, der blev synlige i 2008. Således blev:

- * Svendborg Havn af Kulturarvsstyrelsen udpeget som en af de mest bevaringsværdige industrihavne i Danmark.
- * De fem sydfynske kommuner er også i 2008 blevet udpeget som Kulturarvskommuner.
- * Projekt "Det sydfynske øhav" skal sætte fokus på fem sydfynske havnes fortællinger som kulturhavne

Bestyrelsen finder disse tiltag meget spændende og vil følge den videre proces meget tæt.

CittaSlow

Citta-slow-tanken om ”den langsomme by” passer som hånd i handske med kulturværdierne i det som By og Land-Sydfyn arbejder for. At Svendborg og Sydfyn skal udvikle sig med omtanke og med respekt for de værdier området har og som kan styrkes.

Plan-arbejdet

Bestyrelsen arbejder på at realisere foreningens formål i bred forstand, og arbejder på både den lange og korte bane. Vi forholder os til de overordnede og langsigtede strategier som Kommunen formulerer og er samtidig aktive i forhold til konkrete byggesager i de mindre detaljer, som vi kan se indeholder nogle problematiske og principielle forhold

Strategiplan 2008 følger vi tæt; vi savner mere substans omkring det åbne land og landdistrikterne.

Kommuneplansprocessen er i gang og skal vedtages endeligt ultimo 2009

Byudviklingen

Foreningen har i mange år argumenteret for et bilfrit torv. Men vi bør måske overveje hvordan skal byen se ud hvis bilismen begrænses i midtbyen; hvordan indretter man midtbyen til fodgængere, cyklister og grønne områder, så byens historiske arkitektur, rum og pladser fremhæves i endnu højere grad. Kommunen savner bl.a. en overordnet, visionær og langsigtet trafikplan. Det ses tydeligt når man i spredt fægtning snakker om udvidelse af Bycenteret, omlæggelse af havnetrafikken, udvidelse af den runde lystbådehavn, Tankefuld-projektet, p-hus-debatten – og hvor alle projekterne indeholder spørgsmål om, hvor skal bilerne køre, hvor og mange skal parkere på de forskellige pladser.

Vedr. P-hus-debatten støtter bestyrelsen et P-hus i Bagergade, og vi har tillige fremført SG-pladsen som en ny p-pladsmulighed.

Hele året har Gehl Arkitekterne arbejdet med analyser for området mellem byen og havnen. Vi har været indbudt til workshop. Og i nærmeste fremtid fremlægges en rapport. Det synes dog allerede nu som om resultaterne fra Gehl Arkitekterne understøtter bestyrelsens visioner for midtbyen.

Foreningen fremlagte allerede i 2005 et oplæg til Arkitekturpolitik. I 2008 blev Ole Visti Petersen og Jess Heine Andersen indbudt til at deltage i arbejdsgruppen for den kommende arkitekturpolitik for Svendborg Kommune. Arkitekturpolitikken blev politisk besluttet og offentliggjort på Arkitekturens Dag, d. 1.okt. 2008. Bestyrelsen er meget tilfreds med det færdige produkt. Der er nu et godt grundlag at arbejde videre på. Den store udfordring bliver nu, at den skal føres ud i livet – og den proces vil vi følge tæt.

Bestyrelsen har påpeget behovet for mere sammenhæng mellem arkitekturpolitikken og facadeudvalget, især omkring skilte og bannere i Svendborg. Det håber vi sker i det kommende år.

Andre konkrete emner i 2008 som bestyrelsen har forholdt sig til

- Silvan-grunden i midtbyen af Svendborg
- en carport i Vormark

Angreb og forsvar på kulturmiljøet

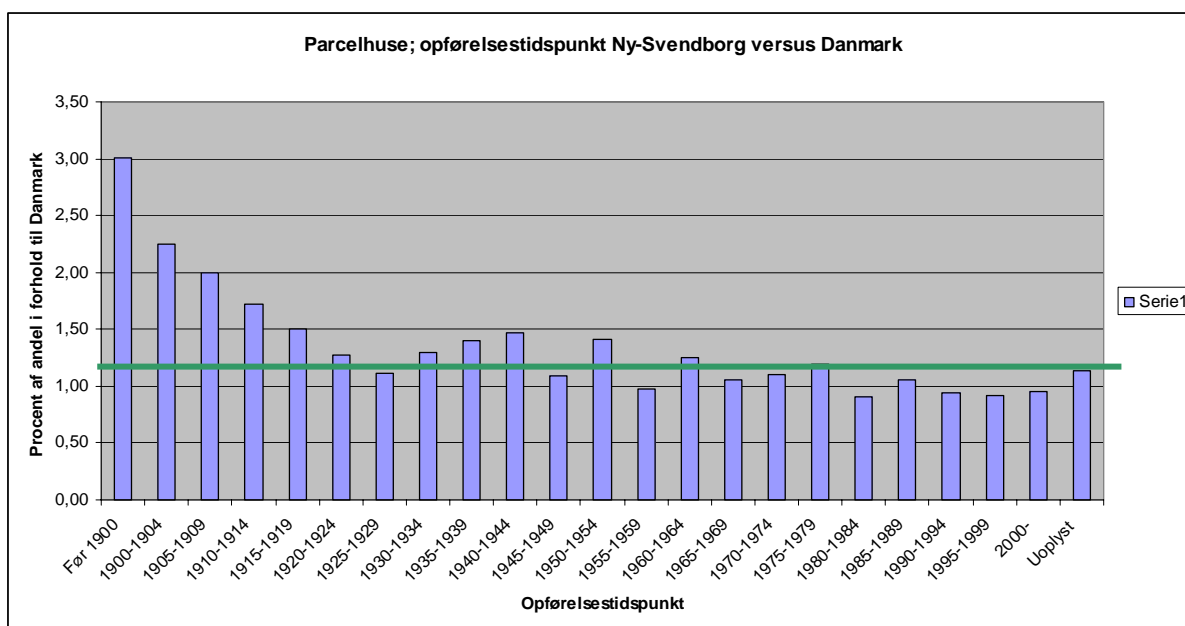
Foreningen har i mange år argumenteret for offentliggørelse af Kommuneatlasen. Det taler vi ikke mere om, fordi datamaterialet nu er forældet. Derfor er der behov for at få et digitalt kommune- og kulturmiljøatlas, som både kan anvendes af embedsværket og af offentligheden. Dette kan være med til at forebygge nogle af de uheldige sager vi har været vidne til i det forløbne år.

Svendborg Teater bliver ikke fredet, fik vi af vide i starten af 2009. Trods fine anbefalinger og en nænsom restaurering faldt den til slut, efter 5 års arbejdsproces. Det vidner om hvor meget der skal til at få en bygning fredet, og dermed også hvor stort et ansvar man har som ejer af en fredet bygning. Svendborg Kommune er fortsat et af de områder i Danmark med flest fredede ejendomme – det ypperligste og umistelige af vores kulturarv – det er et stort ansvar at sikre og udvikle området med respekt for disse klenodier i vores midte.

Ejere af bevaringsværdige huse kan søge økonomisk støtte i Bygningsforbedringsudvalget, men vi mærker en meget begrænset interesse, måske fordi det har været nemmere at finansiere det udenom denne ordning, og dermed samtidig slippe for de begrænsninger der følger med støtten.

Bestyrelsen har i flere år haft opmærksomhed på de forandringer mange forhåbentlig oplever, der ofte omdannes fra små grønne områder foran huset til parkeringspladser eller stenhaver, som medfører radikale forandringer af villaveje.

Bygningerne i Svendborg Kommune er generelt ældre end landsgennemsnittet. Det stiller nogle særlige udfordringer i forhold til energioptimering af disse huse, hvis samtidig den særlige arkitektur og bygningskultur på Sydfyn skal bevares. Foreningen har stort fokus på denne problematik, og det er med glæde at emnet også er beskrevet i Svendborgs nye Arkitekturpolitik, som noget der skal have særlig opmærksomhed.

Andelen af enfamiliehuse efter opførelsesår i Svendborg Kommune. Den grønne vandrette streg er gennemsnitsalderen for enfamiliehuse i Danmark.

Andre konkrete emner i 2008 som bestyrelsen har forholdt sig til

- Svendborg Vandrehjem; en gennemført og færdig ombygnings sag som ejeren Svendborg Kommune ikke havde ansøgt om lov til i 1991, der blev opdaget i 2008.
- Hotel Troense-ombygningen (Troense Strandvej nr. 3); her oplever vi et angreb på den bevarende lokalplan for Troense – hvor bygherre er gået langt længere end intentionerne i den bevarende lokalplan lade op til.
- Butikscenter-udvidelsen; to bevaringsværdige huse i Vestergade er nu kommet i spil i det netop fremlagte høringsforslag.
- Angrebet på kysterne fortsætter (bl.a. Mårøddevej 20 på Thurø). Lokalplan for kyststrækningen Strandvej til Vesterrøn i gang.

Frederikssøen

Året har været præget af en fortsættelse med mange forslag og ideer til hvordan Frederikssøen skal og kan udformes, men det mest karakteristiske for området er, at de mange ideer er udtryk for, at der savnes en overordnet og generel plan for øen, havnen og byen.

Bestyrelsen foreslår at der udarbejdes en overordnet plan, evt. gennem en arkitektkonkurrence, som lægger linjerne for den efterfølgende detaljeplanlægning. Inden vi får set os om er "5-års perioden" gået, og så risikerer vi, at det er kapitalkræfterne der alene får lov at bestemme udviklingen på øen – og dermed også havnen og midtbyen.

Den Runde Lystbådehavn;

Bestyrelsen har påpeget den runde lystbådehavns kulturhistoriske værdi samt behovet for en VVM-undersøgelse af konsekvenserne på landsiden af de mange bilister der nødvendigvis skal kunne parkerer, når havnen udvides. Det er et reduceret forslag der netop nu er i høring, og som har politisk flertal, men efter bestyrelsens mening er forslaget stadig for dominerende.

Det åbne Land

Danmark oplever generelt en afvandring af folk fra land til by. Den tendens mærker Svendborg også. Udviklingen ledsages af lukningen af busruter i de tyndt befolkede landdistrikter og af købmanden og skoler der lukker i de små bysamfund. Stadig flere togstationer, som forbinder landsbyerne med hovedbyerne, risikere også at blive afviklet. Det kan efterlade det åbne land og landsbyerne mere mennesketomme, og affolkningen kan fremme forfaldet og misligholdet i bygningskulturen

Bestyrelsen savner en strategi for Det åbne Land i Svendborg Kommune, evt. med en prioriteringsliste af hvilke landsbyer man satser på / ønsker at få afviklet/nedlagt.

Der savnes tillige en nedrivningspolitik, en prioriteret liste over hvilke ejendomme der bør nedrives, som kan fremme et kønnere kulturlandskab og helhedsindtryk af det sydfynske område.

Endelig savnes en strategi for udviklingen af kulturlandskabet, herunder en politik for det åbne lands beplantning m.m.

Svendborg-bloggen

Svendborg har fået et interessant nyt medie, Svendborg-bloggen på internettet, som bestyres af vort bestyrelsesmedlem Christian Dan Jensen. Her foregår en livlig debat mellem engagerede Svendborg-borgere der debatterer byudvikling og bykvalitet. Projektet er med til at understøtte den

vision bestyrelsen har for området, herunder at få både flere og nye til at interessere sig emnerne og deltage i debatterne. Adressen er www.mitsvendborg.dk.

BESTYRELSEN

Bestyrelsen har i det forløbne år afholdt i alt 9 bestyrelsesmøder, med ca. 6 ugers interval.

Bestyrelsen består af en kreds af meget engagerede og vidende personer. Disse har forskellige faglige kvalifikationer, der samlet set dækker et meget bredt spektrum indenfor det formål foreningen arbejder med. Med den nuværende sammensætning løfter bestyrelsen meget flot den opgave bestyrelsen skal løfte.

Arbejdsformen i bestyrelsen består af debatter hvor forskellige synspunkter drøftes, og hvor der er respekt for den beslutning der tages. I debatterne er højt til loftet, hvilket er befriende samtidig med at sagerne drøftes med en høj detaljefokusering.

Bestyrelsen har igangsat et arbejde på at formulere By og Land-Sydfyns Strategi 2009-2019

Aktiviteter

Bestyrelsen har to ben at realisere foreningens formål på. Det ene er gennem debatter i bestyrelsen og derpå udtalelser og aktiviteter i offentligheden om aktuelle sager. Det andet er gennem inddragelse af andre ressourcer, hvor man så i fællesskab løfter i samlet flok.

Bestyrelsen finder det vigtigt at være igangsætter, fødselshjælper og idegenerator for nye projekter der kan understøtte foreningens politikker. En del af de projekter der nu realiseres i andre fora og virksomheder, der kan således føres tilbage til bestyrelsens debatter gennem de senere år. Her kan nævnes Genbrugsmurstensmaskinen i Tved, Husets Logbog der er under udvikling her i Svendborg, Svendborg-bloggen og som sidste skud på stammen, en netop nedsat arbejdsgruppe i Svendborg der er begyndt at arbejde med Fredet bygninger, bygningskultur og energibesparelsesmuligheder.

Foreningen afholdt i april 2008 et debatmøde på Svendborg Bibliotek om Energibesparelser i det eksisterende byggeri. Et emne der sidenhen også indgår i Kommunens Arkitekturpolitik.

Bestyrelsen besluttede ikke at deltage i Bygningskulturens Dag 2008 pga. for få kræfter.

I forbindelse med Arkitektursens Dag d. 1. oktober blev arrangeret en udstilling på Svendborg Bibliotek om Arkitektur og Arkitekturpolitik, men der opstod desværre forvirring om placeringen, hvorfor den fik et andet forløb end tiltænkt. Vi har en dialog i gang med biblioteket om et nyt forsøg.

Bestyrelsen har i 2008 besluttet at udsende to nyhedsbreve, i stedet for fire. Dels for at spare på omkostningerne, og dels fordi det er ressourcekrævende at udarbejde og udsende nyhedsbrevene. Samtidig er Svendborg-bloggen i det forløbne år blevet et stadigt mere vigtig debat-plattform i Svendborg, og er meget mere aktuel end foreningens nyhedsbreve.

Foreningens hj.side er opdateret, og findes på adresse www.byogland-sydfyn.dk.

Møder med Kommunen

Der er kommet en fast mødestruktur med både Plan og Kultur samt Teknik og Miljø i Svendborg Kommune, hvor vi mødes hver ca. 4-5 måned, med hver gruppe. I begge tilfælde deltager direktøren for området, den politiske udvalgsformand samt relevante afdelingschefer.

Mødeformen er at vi fremsender forslag til punkter ca. 7 dage før, som så bliver grundlaget for den egentlige dagsorden. Har vi ingen punkter til dagsorden, aflyser vi mødet, hvilket der er stor respekt for. Det er sket to gange.

Møderne varer 1½-2 time. På møderne drøfter vi de forhold vi finder relevant. Fordelen ved denne mødeform er at vi på et uformelt niveau får en relativ stor baggrundsviden om både generelle og konkrete sager. Vi ønsker i praksis at tage problemerne i opløbet før de kan udvikle sig til populistiske mediasager. Bagsiden er, at vi dermed også kan hæmme den offentlige debat, ved at problematiske og principielle sager aldrig kommer til offentlighedens kendskab, når de bliver løst hen over en kop kaffe.

Bestyrelsen finder disse møder af særdeles stor vigtighed, og giver foreningen både en stor indsigt og en vis påvirkningsmulighed.

Sejltur

I samarbejde med Svendborg Kommune gennemførte bestyrelsen en sejltur med Fylla fra Svendborg Havn langs kysterne for at besøgte forholdene fra vandsiden

Turen foregik den 25. juni og var en stor succes. Bestyrelsesmedlem Johan Brydegaard var guiden sammen med Knud Helles fra Troense Beboerforening. Med på turen var foruden en række politikere også centrale embedsfolk, som kunne besigtige aktuelle og potentielle sager, samtidig med at foreningen fik præsenteret sine synspunkter.

*Johan Brydegaard fortæller.
FOTO Henrik-Fog Møller*

Sejlturen var en opfølgning på den bustur bestyrelsen arrangerede i 2006 for det dengang nye Byråd. Der var efterfølgende stemning for en opfølgning med en ny tur i 2010, når der efter kommunalvalget i efteråret 2009 er nedsat et nyt Byråd.

Udvalg

Arkitekturpris-udvalget (v. Rudi Rusfort Kragh)

Facadeudvalget (v. Jess Heine Andersen)

Bygningsforbedringsudvalget (v. Carl-Erik Mose Hansen)

Det Grønne Råd (v. Henrik-Fog Møller)

40-års jubilæum

2009 er 40-året for foreningens dannelse. I den anledning ønsker bestyrelsen at få kortlagt og beskrevet foreningens første 40 år. Der er ingen tvivl om at foreningen har haft betydelig indflydelse på Svendborg bys udvikling, har rejst mange debatter som senere medførte politiske beslutninger i Byrådet. Eller har været den kritiske vagthund som råbte op, når politikerne og embedsværket hovedløst gik til angreb på områdets herlighedsværdier.

- Der er en omfattende arkiv-undersøgelse i gang. Planen er, at hele foreningens arkiv overdrages til Svendborg og Omegns Museum.
- Der er foretaget en kortlægning af foreningen formænd og bestyrelsesmedlemmer gennem 40 år
- Bestyrelsen har nedsat en Redaktionsgruppen bestående af Ole Østergaard, Rudi R. Kragh og med Ole Visti Petersen som ankermand, skriverkarl.

Medlemmerne

Situationen er stabil; der er noget frafald pga. vores medlemmer generelt har en høj alder, hvilket vi arbejder på at kompensere for, ved at arbejde med moderne kommunikationsmidler, synlighed i medierne, deltagelse i den offentlige debat og på den måde tiltrække nye potentielle medlemmers opmærksomhed.

Som følge af Landsforeningen har omlagt sin kontingentstruktur har vi for at tilpasse os udsendt vi kontingentopkrævningen for 2009 allerede i slutningen af 2008. Bestyrelsen drøftede meget om dette kunne medvirke til øget frafald af medlemmer, men det synes ikke at være tilfældet.

Økonomien

Konsekvensen er i stedet at foreningen i 2009 har en bedre likviditet end normalt – men fra 2010 vil likviditeten være tilbage på normalen.

Som følge af den ny kontingentstruktur i Landsforeningen har foreningen, foruden at hæve kontingentet som blev besluttet i 2007 og 2008 arbejder bestyrelsen nu med såkaldt rullende budget for de kommende 5 år, for løbende at kunne tilpasse indtægterne til udgifterne, og være på forkant til kommende udfordringer.

OPGAVER I DEN KOMMENDE SÆSON

Bestyrelsen har igangsat en proces med at beskrive hvilke emner og opgaver der står foran foreningen og det Sydfynske område i de næste 10 år. Denne proces vil være det meste af det kommende år, og målet er, at der til næste Generalforsamling kan fremlægges en strategiplan for foreningen.

Som en væsentlig del af denne strategiplan er beskrivelsen af hvordan de klimamæssige forandringer får betydning for de emner foreningen arbejder med. Foreningen har allerede oplevet at være lidt på forkant i denne henseende; bestyrelsen afholdt i foråret 2008 et debattmøde om energibesparelserne i den eksisterende bygningsmasse – et emne der først er kommet på den landspolitiske dagsorden i efteråret 2008. Og som nu beskrives som en af de største udfordringer overhovedet.

Af opgaver bestyrelsen vil arbejde med i 2009 er:

- * Klimapolitikken for Svendborg Kommune, som skal beslattes i det kommende år
- * At få erfaringer med hvordan Arkitekturpolitikken implementeres i praksis
- * Temahæfter om arkitekturen i Svendborg
- * At følge Tankefuld-projektet tæt
- * Der planlægges et hæfte om skulpturer i Svendborg
- * Der skrives på foreningens 40-års historie
- * Fastholde behovet for et digitalt kommune- og kulturmiljøatlas for Svendborg Kommune
- * Motorvejens åbning; derefter skal der laves erhvervsområder i Nord, langs motorvejen
- * Kommuneplanen, der skal beslattes i efteråret 2009

Tak

Afslutningsvis vil jeg takke en meget engageret og dynamisk bestyrelse for med åbent sind og kritisk indstilling at medvirke til at bestyrelsesmøderne er både konstruktive og fremadrettet. Endvidere tak til vores IT-mand Peter Grønbæk, som gør at hj.siden er opdateret og hvor udtalelser m.m. lagres.

Mvh

Rudi Rusfort Kragh